

Immaterielle rettigheter

– om patent, varemerke, design og åndsverk

«Intellectual property rights» (IPR)
er det samme som immaterielle rettigheter.
Begrepene brukes om hverandre på norsk.

Hva er immaterielle rettigheter?

... og hvordan skal vi ta vare på dem?

Tradisjonelt har en bedrifts viktigste verdier vært penger, maskiner og bygninger. I dag er mange bedrifters viktigste verdier *immaterielle*: Kapitalen er kunnskap, prosesser, patenter, varemerker, design og andre lite håndfaste ting.

Mens penger kan plasseres i banken, og maskiner skrur fast til gulvet, er immaterielle verdier lette å flytte på, kopiere eller stjele. Det betyr at de også må beskyttes på en annen måte enn materielle verdier.

Hva er immaterielle rettigheter?

Immaterielle rettigheter er en samlebetegnelse for på den ene siden registrerbare rettigheter, som patentering, varemerkeregistrering og designregistrering, og på den andre siden ikke registrerbare rettigheter, som bedriftshemmeligheter, opphavsrett og kunnskap. På engelsk brukes begrepet «Intellectual Property Rights», som forkortes IPR.

Sikring av immaterielle verdier

I kunnskapssamfunnet har mange bedrifter nesten hele sitt eksistensgrunnlag knyttet til immaterielle verdier. Å få en oversikt over disse verdiene, og å legge en strategi for hvordan de skal forvaltes og beskyttes, skaper trygghet for verdiskapning og arbeidsplasser. Likedan er det viktig å avklare rettigheter så raskt som mulig når bedriften kommer med nye tjenester, produkter eller teknologier.

Det er hjelp å få

Små og mellomstore bedrifter har ofte behov for kompetanse og kunnskap om forvaltning av immaterielle verdier og rettigheter. Som et tilbud til dem har Innovasjon Norge utviklet tjenestene *IPR Nyhetsgranskning* og *IPR Rådgivning*.

IPR Nyhetsgransking

Hvor unik er idéen?

Når en bedrift eller person har en idé til et produkt, teknologi eller tjeneste, er det viktig å få avklart om idéen virkelig er unik – eller om noen andre har rettigheter til den allerede. Gjennom *IPR Nyhetsgransking* avgjøres slike spørsmål.

Hva er IPR Nyhetsgransking?

Innovasjon Norges tjeneste *IPR Nyhetsgransking* er resultatet av et søk i relevante databaser, samt en vurdering av den innhentede informasjonen for å avdekke nyhetsgraden for et produkt eller teknologi. Søket kan bekrefte – eller avkrefte – om en idé eller en teknologi er ny og unik, og hvilket kommersielt potensiale den har. Nyhetsgranskingen kan også fortelle om bedrifter som har utviklet lignende produkter eller teknologier, og på den måte være nyttig i jakten på forretningspartnere. En nyhetsgransking på riktig tidspunkt vil også spare bedriften for unødige utviklingskostnader av ideer som allerede er lansert av andre.

Hva gjør Innovasjon Norge?

Nyhetsgranskingen baserer seg på bedriftens beskrivelse av produkt eller teknologi. På bakgrunn av denne informasjonen søker Innovasjon Norge i patentdatabaser, kommersielle søkemotorer og fagtidsskrifter. Resultatet av nyhetsgranskingen sammenfattes i en rapport til bedriften. *IPR Nyhetsgransking* erstatter ikke Patentstyrets forundersøkelser og uttalelser om patenterbarhet. De supplerer ofte hverandre og bidrar på hver sin måte til kartlegging og synliggjøring av bedriftens kommersielle og tekniske styrker og svakheter.

IPR Rådgivning

Hvordan håndtere immaterielle rettigheter?

En bedrift som sitter på immaterielle verdier i form av idéer, oppfinnelser, framgangsmåter, produksjonsprosesser, varemerker, design, åndsverk og så videre, kan ha behov for hjelp til å beskytte seg selv og styrke sin posisjon i markedet. I slike tilfeller kan Innovasjon Norge tilby *IPR Rådgivning*.

Hva er IPR Rådgivning?

IPR Rådgivning er et tilbud til små og mellomstore bedrifter som jobber med innovasjonsprosjekter. Slike bedrifter har ofte behov for å få kartlagt sine immaterielle verdier, og få råd om hvordan disse verdiene kan beskyttes og kommersialiseres.

Hva gjør Innovasjon Norge?

Innovasjon Norge tilbyr bedriftene rådgivning og hjelp til å utvikle strategier for beskyttelse av immaterielle rettigheter, og bistand ved lisensieringsprosesser og forhandlinger. Rådgivningstjenesten leveres ofte direkte til bedriften fra en av Innovasjon Norges IPR rådgivere. Dreier det seg om kompliserte problemstillinger, kan Innovasjon Norge trekke inn eksterne spesialister fra inn- og utland.

Ordliste

Patent

Et patent beskytter en konkret løsning på et teknisk problem. Patentet gir enerett til å utnytte en oppfinnelse kommersielt for et begrenset tidsrom.

Design

En designregistrering dokumenterer retten til et bestemt utseende og form i et begrenset tidsrom.

Varemerke

En varemerkeregistrering gir enerett til å bruke et varemerke som kjennetegn for varer og/eller tjenester.

Immaterielle verdier

Immaterielle verdier er en samlebetegnelse for alle eiendeler i et selskap som ikke er av fysisk substans. Immaterielle verdier er eksempelvis idéer, oppfinnelser, kompetanse, konsepter, metoder og fremgangsmåter, produksjonsprosesser, nye anvendelser av kjente produkter, varemerker og andre kjennetegn, domenenavn, design, ulike typer åndsverk, databaser, kretsmønstre, kunstneriske prestasjoner, know-how og bedriftshemmeligheter.

Immaterielle rettigheter

Immaterielle rettigheter er en samlebetegnelse som blant annet omfatter opphavsrett og industrielle rettigheter. Disse rettighetsformene har til felles at de kan brukes til å sikre immaterielle verdier.

Industrielle rettigheter

Industrielle rettigheter omfatter i hovedsak patenter og registrerte eller innarbeidede varemerker og design:

- » Patent – Et patent beskytter en konkret løsning på et teknisk problem
- » Design – Design refererer til utseendet og formen til et produkt eller en del av et produkt
- » Varemerke – Et varemerke er et særpreget kjennetegn for dine varer og/eller tjenester

Opphavsrett

Opphavsrett er den retten skaperen av et åndsverk har til verket. Opphavsretten oppstår automatisk når det skapte verket oppnår såkalt verkshøyde, og behøver ikke hevdes gjennom registrering eller lignende. Det er måten idéene, kunnskapen og metodene kommer til uttrykk på gjennom opphavsmannens skapende innsats som vernes, ikke idéene, kunnskapen eller metodene i seg selv. Vernet er tidsbegrenset.

Innovasjon Norge

Postboks 448 Sentrum, 0104 Oslo
Telefon: 22 00 25 00, Faks: 22 00 25 01
post@innovasjon Norge.no
www.innovasjon Norge.no

Vi gir lokale ideer globale muligheter

Kontakt til distriktskontorene

ostfold@innovasjon Norge.no
Telefon 69 13 91 40, Faks 69 13 91 41

osloogakershus@innovasjon Norge.no
Telefon 22 00 25 00, Faks 22 00 29 49

hedmark@innovasjon Norge.no
Telefon 62 51 99 50, Faks 62 51 99 60

oppland@innovasjon Norge.no
Telefon 61 27 98 30, Faks 61 27 98 40

buskerud@innovasjon Norge.no
Telefon 32 21 97 00, Faks 32 21 97 01

vestfold@innovasjon Norge.no
Telefon 33 01 89 20, Faks 33 01 89 21

telemark@innovasjon Norge.no
Telefon 35 58 86 60, Faks 35 58 86 50

agder@innovasjon Norge.no
Telefon 37 00 53 30, Faks 37 00 53 33
Telefon 38 12 99 70, Faks 38 12 99 80

rogaland@innovasjon Norge.no
Telefon 51 54 51 00, Faks 51 54 51 03

hordaland@innovasjon Norge.no
Telefon 55 55 93 55, Faks 55 55 93 53

sognogfjordane@innovasjon Norge.no
Telefon 57 65 19 40, Faks 57 65 19 50

moreogromsdal@innovasjon Norge.no
Telefon 70 11 65 50, Faks 70 11 64 90

sortrondelag@innovasjon Norge.no
Telefon 73 87 62 70, Faks 73 87 62 99

nordtrondelag@innovasjon Norge.no
Telefon 74 13 54 00, Faks 74 13 54 01

nordland@innovasjon Norge.no
Telefon 75 54 20 00, Faks 75 54 20 50

troms@innovasjon Norge.no
Telefon 77 60 61 00, Faks 77 60 61 60

finnmark@innovasjon Norge.no
Telefon 78 95 56 00, Faks 78 95 56 39

I Innovasjon Norge arbeider mennesker som har lokal- og internasjonal kompetanse slik at en idé kan bli en forretningssuksess. Med kontorer i alle fylker og i tretti land over hele verden er det lett å komme i kontakt med oss.

Vi skal bidra til at norsk næringsliv utvikler seg, spesielt med tanke på fornyelse og innovasjon både for bedrifter og enkeltprodukter.

Jobben vår er blant annet å utvikle distriktene og styrke og profilere norsk næringsliv i Norge og utlandet.

Vi skal også få flere nordmenn til å reise mer i Norge og trekke utenlandske turister hit.

